

[Bomholt.]

helt forkert, det går ud over børnene, det er ikke for børnenes skyld, det er bygget op på denne måde — men hvad skal vi gøre?

Mon dog ikke den sidste konklusion er forkert? Vi må kunne give gymnasiet friere arbejdsformer, og vel at mærke, jo friere arbejdsformer vi giver gymnasiet, jo mere ophæver vi trykket på folkeskolen.

Endelig er der spørgsmålet om tilsynet med forsøgsundervisningen. Her udtales der jo også noget i landstingets betænkning. Den højtærede undervisningsminister henviste til passagen i landstingets betænkning, hvorefter man ønsker, at de to opfattelser, ministerens og lærernes, i nogen grad kunne modificeres og føde hinanden. Lærerorganisationernes forslag går jo ud på en kommission på 11 medlemmer, bistået af en forsøgskonsulent, valgt på 6 år, plus medhjælp fra de forskellige skoleafdelinger. Dette er uægtelig en stor organisation at starte, og jeg tror ikke, der er lydhørhed for øjeblikket i dette høje ting for en sådan form. Tendensen er den bedste, men formen er i dette tilfælde ikke den lykkeligst valgte. På den anden side er det rigtigt, at undervisningsinspektørerne med deres i forvejen meget, meget store arbejdsområde står alene med arbejdet og ansvaret også på forsøgsområdet. Den naturligste løsning synes jeg er den, at der for hver skoleforms vedkommende bliver et tremandsudvalg, i hvilket den pågældende undervisningsinspektør er formand. Det vil selvsagt være uregtigt at kortslutte en højtstående embedsmand, det vil være forkert at kortslutte undervisningsinspektøren, han bør være formand. Der skete i og for sig noget forkert, da vi fik seminariets forsøgsundervisning i gang, idet der da kom et tremandsudvalg, som arbejdede helt uafhængigt af statsskolekonsulenten. Det var tre aldeles fortræffelige mænd, der sad i det pågældende udvalg, og de udførte et stort og påskønnelsesværdigt arbejde, men organisatorisk måtte det naturligvis være mindre tilfredsstillende set fra statsskolekonsulentens vinduer. Jeg synes, man må have den tillid til undervisningsinspektørerne, at man anbringer dem i midten af tingene, men ville det så ikke være rigtigt, om der ved siden af hver undervisningsinspektør var et par mand for hver skoleform, en rektor og en lærer f. eks. Jeg burde måske nævne forældrene, der i vore dage med hensyn til interesse og forståelse rykker nærmere og nærmere ind imod lærerne, gudskelov, sådan at der kan blive et finere og finere arbejde med tiden. Men det er vel et spørgsmål, om forældrene skal være repræsenteret

i en sådan toporganisation; de repræsenteres vel i og for sig mere naturligt, hvor forholdene indbyder til det, på det lokale område, hvor forsøgsarbejde sættes i gang. Skulle der så være et ønske om samarbejde mellem de forskellige skoleområder, nå ja, så kan udvalgene jo mødes og eventuelt supplere sig med lærerorganisationernes samarbejdsudvalg, eller hvordan man nu vil bære sig ad; det kan i hvert fald ikke koste nævneværdigt hovedbrud.

Jeg forstod af den højtærede ministers forelæggelsestale, at han på forhånd stillede sig imødekommende overfor et forslag, der på enkel måde kunne løse problemet. Nu må vi se, hvor langt vi med denne forsøgslovgivning kan nå. Hvis ikke der kommer noget ud af forsøgsarbejdet, må vi jo tage problemet op på bredere basis. Man kan rejse det spørgsmål: Er forslaget her blot en formel indrømmelse overfor kræfter, man ellers ikke vel kan klare sig overfor, eller er der virkelig vilje bag det? Det vil formentlig snart vise sig.

Marius Buhl: Det er jo allerede sagt to gange her fra denne talerstol, hvad forslaget går ud på, så jeg behøver ikke at gennemgå det nærmere. Nu er det sådan, at talen om forsøg i undervisningen og i opdragelsen fylder meget rigeligt for tiden i de pædagogiske kredse, og også i store forældrekrede taler man om forsøg og råber på forsøg og på noget nyt. En sådan tale er ikke af ny art, og den vil altid komme frem, når samfundet har været ude for store rystelser. Hvadenten det er ødelæggende krige eller andre forfærdelige omvæltninger, så begynder man at spejle efter, hvordan man kan opdrage en slægt, som kan ligesom helbredes for den voldte vande, og hvordan man kan få opdraget en slægt, som vil være i stand til at undgå at styrte samfundet ud i en misère som den, vi har været i, og så vender man sig selvfølgelig til skolen, og skolen begynder at tale om forsøg, og begynder at tale om noget ganske nyt.

Der er mange, der mener at kunne pege på ideer, som kan føre til sagens løsning. Nu har man ikke til dato fundet de vises sten, og jeg tvivler også på, at man kan finde et system, der er af en sådan art, at man kan putte barnet ind i den ene ende af det, og så vente, at den unge i løbet af 7 eller 10 eller 12 år vokser ud af den anden ende med vinger på ryggen. Det tror jeg ikke på. Jeg tror, man fortsat vil komme til at regne med de barnet iboende kræfter på godt og ondt og regne med de evners kvalitet, som er i barnet, at de vil komme til